

MEDIARECHT

AAK20096351

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

De wijzigingswet van de Mediawet die bekend staat als de 'Erkenningswet' (*Katern* 112, p. 6296, AAK20096296) is in het Staatsblad verschenen. De meeste artikelen traden in werking op 17 juli 2009. Daaronder bevinden zich voorschriften die relevant zijn voor de erkenning van omroepverenigingen in de periode 2010-2015 (*Stb.* 2009, 300 en 301).

Over het functioneren van de publieke omroep in de lopende concessieperiode, 2005-2010, heeft een visitatiecommissie reeds in april 2009 een rapport uitgebracht onder de titel 'De publieke omroep: het spel, de spelers, het doel'. In hoofdlijnen was het oordeel van de commissie positief, al blijft een spanning bestaan tussen het belang van een centrale coördinatie en de autonomie van de afzonderlijke omroepverenigingen. Wat dat betreft is er een treffende gelijkens met het onderwijs aan een rechtenfaculteit, waar autonome leerstoelgroepen elk verantwoordelijk zijn voor een deel van het onderwijsaanbod. Op 13 juli 2009 gaf minister Plasterk van OCW zijn standpunt over het rapport. Hij onderschrijft de meeste aanbevelingen (*Kamerstukken II*, 2008/09, 31700 VIII, nr. 217).

In de zomer kwam de publieke omroep een paar keer negatief in het nieuws. Op 1 juli 2009 hield de Tweede Kamer een spoeddebat met de minister van OCW over het feit dat de TROS een kinderprogramma – *Bibaboerderij* – in strijd met de Mediawet liet maken en betalen door de supermarkt C1000. Eventuele boetes van het Commissariaat voor de Media zouden door C1000 worden vergoed, zo luidde de afspraak. In hetzelfde spoeddebat toonde de Kamer zich kritisch over de hoge salarissen van sommige presentatoren. (*Handelingen II*, 1 juli 2009, p. 8111-8129 en 2 juli 2009, p. 8315-8316). De schending van de Mediawet door de TROS zal verder worden afgehandeld door het Commissariaat voor de Media, zo blijkt uit een brief van de minister d.d. 16 september 2009 (*Kamerstukken II*, 2009/10, 31804, nr. 79). Over de salariering van presentatoren heeft de Raad van Bestuur van de NPO op 14 juli 2009 inmiddels een 'beloningskader' opgesteld. Dit besluit is door de minister van OCW goedgekeurd op 18 augustus 2009 (*Kamerstukken II*, 2009/10, 31804, nr. 80). Probleem is dat dit soort regels makkelijk te ontduiken zijn, bijvoorbeeld door het inschakelen van een besloten vennootschap die als productiebedrijf fungeert. De SP stelde hierover schriftelijke vragen aan de minister van OCW. Die antwoordde vertrouwen te hebben in het toezicht van NPO (*Aanhangsel Handelingen II*, 2008/09, nr. 3484).

Vermeldenswaard is tenslotte de brief van de minister-president d.d. 3 september 2009 over de embargoregeling rond Prinsjesdag. De embargoregeling is dit jaar afgeschaft omdat de meeste hoofdredacteuren er niet meer voor wilden

tekenen. In het verleden hadden zij te vaak met lede ogen moeten aanzien dat concurrenten het nieuws dankzij een lek voortijdig konden publiceren (*Kamerstukken II*, 2008/09, 30539, nr. 10).

Rechtspraak

Naar aanleiding van een klacht tegen Moldavië gaf het Europese Hof voor de Rechten van de Mens een uitvoerige analyse van de positieve en negatieve verplichtingen van de staat ten opzichte van een publieke omroep. In casu was sprake geweest van een grote invloed van de regering en de heersende politieke partij op het programmabeleid en het management. Unaniem oordeelt het EHRM dat artikel 10 EVRM is geschonden (EHRM 17 september 2009, *Manole e.a. vs Moldavië*, *www.echr.coe.int*, appl. 13936/02).

Ook Frankrijk werd veroordeeld wegens schending van artikel 10 EVRM. De Franse rechter had ten onrechte de uitgever van het tijdschrift *Ici Paris* veroordeeld wegens schending van het portretrecht van de voormalige rockster Johnny Halliday. In een artikel was beschreven hoe de rockster in financiële problemen was gekomen en nu geld moet bijverdienen door te figureren in allerlei advertenties. Ter illustratie waren enkele van die advertenties afgebeeld. De veroordeling tot een schadevergoeding van 20.000 euro was volgens het Hof niet noodzakelijk in een democratische samenleving, omdat Johnny Halliday eerder zelf had onthuld dat hij er een verkwistende levensstijl op nahield. Ook de advertenties waren reeds bekend. In zo'n geval werpt de privacy minder gewicht in de schaal (EHRM 23 juli 2009, *Hachette Filipacchi vs Frankrijk*, *www.echr.coe.int*, appl. 12268/03).

De zaak Sanoma tegen Nederland inzake de bronbescherming bij fotojournalisten krijgt een vervolg. Op 31 maart 2009 had een gewone kamer met 4 tegen 3 stemmen geoordeeld dat Nederland artikel 10 EVRM niet had geschonden (*Katern* 111, p. 6248). Op 14 september 2009 besliste een panel van vijf rechters om de zaak voor te leggen aan de Grote Kamer.

Een nationale procedure over de geoorloofdheid van een doorzoeking op een redactielokaal is wel afgesloten. Op 2 september 2005 had de Hoge Raad een cassatieberoep van het krakerstijdschrift *Ravage* gegrond verklaard (*Katern* 97, p. 5389). De zaak werd terugverwezen naar het Hof Amsterdam, dat op 29 november 2007 ten gunste van de Staat oordeelde (*Katern* 106, p. 5561). *Ravage* is wederom in cassatie gegaan, maar dit keer tevergeefs (HR 18 september 2009, *Ostade Blade vs Staat*, LJN: BI7191).

Veel publiciteit trokken twee uitspraken waarbij het dagblad *De Telegraaf* betrokken was. *De Telegraaf* had geheime stukken van de AIVD gepubliceerd, waarna de AIVD besloot de verantwoordelijke journalisten af te luisteren om het lek te achterhalen. Tevens voerde het OM een doorzoeking uit in de woning van één van de journalisten. Enkele documenten werden in beslag genomen. Het af luisteren is vooralsnog onrechtmatig bevonden, maar het klaagschrift tegen de inbeslagneming werd afgewezen (Vzr. Rb Amsterdam 23 juli 2009, *De Tele-*

graaf e.a. vs Staat, LJN: BJ3552 en Rb Haarlem 23 juli 2009, *klaagschrift Jolande van der Graaf en De Telegraaf*, LJN: BJ3535).

Het portretrecht van de Koninklijke familie stond centraal in een kort geding over de skifoto's in Argentinië. Willem-Alexander en Maxima vonden dat zij op vakantie recht hadden op privacy en dat het Amerikaanse persbureau AP in strijd had gehandeld met gemaakte afspraken door foto's van hun vakantie te koop aan te bieden. Volgens de voorzieningenrechter was het fotograferen zelf niet verboden, maar de openbaarmaking wel (Vzr. Rb. Amsterdam 28 augustus 2009, *Willem-Alexander e.a. vs Associated Press*, LJN: BJ6330).

Literatuur

- Commissariaat voor de Media, *Jaarverslag 2008*, *www.cvdm.nl*;
- Anne Weber, *Manual on hate speech*, Straatsburg: Council of Europe Publishing 2009, ISBN 978-92-871-6614-2;
- Johan Wolswinkel en Adriaan Overbeeke, 'Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren: zendtijdverdeling onder kerken en geestelijke genootschappen in de Mediawet 2008', *Mediaforum* 2009-9, p. 310-323;
- Jens van den Brink en Otto Volgenant, 'Kroniek Persrecht 2006-2009', *Mediaforum* 2009-10, p. 350-364.